

Dersin Amacı

Antik Dönemde Kutsal Alanlar dersinin temel amacı, öğrencilerin antik döneme ait kutsal mekanların tarihsel gelişimi, kültürel ve dini önemleri hakkında kapsamlı bir anlayış kazanmalarını sağlamaktır. Ders, kutsal alanların ibadet, sosyal etkileşim ve siyasi güç merkezleri olarak nasıl işlev gördüğünü disiplinler arası bir yaklaşımla ele almayı hedefler. Öğrenciler, antik metinleri ve arkeolojik verileri analiz etme, kutsal mekanların mimari ve ritüelistik özelliklerini tanımlama ve bu alanların antik medeniyetlerin sosyal ve kültürel yaşamına olan etkilerini değerlendirme becerileri kazanacaklardır. Ayrıca, bu mekanların ortak kültürel mirasımızın bir parçası olarak korunmasının önemine dair farkındalık geliştirmeleri hedeflenmektedir. Dersin sonunda öğrenciler, antik kutsal mekanlarla akademik ve pratik açıdan eleştirel bir bakış açısıyla ilgilenme yetkinliğine sahip olacaklardır.

Dersin İçeriği

Antik Dönemde Kutsal Alanlar dersi, öğrencileri antik dünyanın dini merkezleri ve bu mekanların tarihsel, kültürel ve mimari önemleri konusunda derinlemesine bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Ders kapsamında, Anadolu, Mezopotamya, Mısır, Ege ve Roma dünyasındaki kutsal alanlar ele alınacak; bu alanların dini ritüellerdeki rolleri, mimari özellikleri ve sosyal işlevleri tartışılacaktır. Dersin ilk bölümünde kutsal alan kavramının tanımı yapılacak, kutsal mekanların ortaya çıkış süreçleri ve tarihsel gelişimi üzerinde durulacaktır. Ardından, farklı coğrafyalarda bulunan önemli tapınaklar ve dini kompleksler detaylı şekilde incelenecektir. Özellikle Göbeklitepe, Didyma, Efes Artemis Tapınağı, Hattuşaş Yazılıkaya, Ur Zigguratı ve Delphi Kehanet Merkezi gibi anıtsal kutsal alanlar dersin temel odak noktalarından olacaktır. Ayrıca, antik yazılı kaynaklar ve arkeolojik buluntular ışığında kutsal alanlarda gerçekleştirilen dini törenler, kurban ritüelleri ve festivaller hakkında bilgi verilecektir. Bu bağlamda, kutsal alanların sadece dini değil, aynı zamanda siyasi, ekonomik ve kültürel yaşam üzerindeki etkileri de analiz edilecektir. Dersin son bölümlerinde kutsal alanların arkeolojik araştırmalarındaki yeni yaklaşımlar, dijital teknolojilerin kullanımı ve bu alanların günümüzdeki kültürel miras olarak korunma stratejileri tartışılacaktır. Saha gezileri ve proje çalışmalarıyla öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dönüştürmeleri hedeflenmektedir. Bu ders, arkeoloji, sanat tarihi ve tarih gibi disiplinler arası bir bakış açısıyla hazırlanmış olup, öğrencilerin antik dünyayı ve bu dünyanın kutsal mekanlarını daha derinlikli bir şekilde anlamalarını sağlayacaktır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Bu ders kapsamında, öğrenciler çeşitli kitaplar, makaleler ve dijital kaynaklardan yararlanarak antik dönemin kutsal mekanları hakkında derinlemesine bilgi edineceklerdir. Temel kitaplar arasında Walter Burkert'in Greek Religion: Archaic and Classical adlı eseri yer almakta olup, bu eser Antik Yunan dininin ritüelleri ve kutsal alanlarını detaylı bir şekilde ele almaktadır. Colin Renfrew'un The Archaeology of Cult: The Sanctuary at Phylakopi kitabı, kutsal alanların arkeolojik bulguları üzerinde kapsamlı analizler sunmaktadır. Mezopotamya'daki önemli kutsal alanlardan biri olan Dura-Europos üzerine yapılan çalışmalar, Carl H. Kraeling ve Robert M. Adams'ın The Excavations at Dura-Europos adlı eserinde detaylandırılmıştır. Martin Verhoeven'in The Many Dimensions of Sacred Space in the Near East kitabı ise Yakın Doğu'daki kutsal alanların çok boyutlu yapısını disiplinler arası bir perspektifle ele almaktadır. Roma dönemi kutsal alanlarının propagandayla ilişkisi konusunda ise Paul Zanker'in The Power of Images in the Age of Augustus adlı kitabı önemli bir referanstır. Dersin akademik makaleleri arasında Richard Mellor'un The Concept of the Sacred in Roman Imperial Cult (Journal of Roman Studies) makalesi, Roma İmparatorluk kültüründeki kutsallık kavramını tartışmaktadır. Emily Vermeule'un Aspects of Cult Practice in Prehistoric Greece (American Journal of Archaeology) makalesi ise Yunanistan'daki kült uygulamalarını incelemektedir. Ayrıca, Sevgi Özdöl'ün Anadolu'da Antik Kutsal Alanlar: Mimari ve Fonksiyonel Çalışmalar adlı makalesi, Anadolu'daki kutsal mekanların mimari özelliklerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Dijital kaynaklar arasında, antik metinler ve arkeolojik bulgulara erişim için Perseus Digital Library önemli bir dijital arşiv olarak öne çıkmaktadır. Heidelberg University's ArchaeoTopos Database, antik kutsal alanlara dair arkeolojik verileri içerirken, British Museum Collections Online antik döneme ait eserlerin dijital kataloğunu sunmaktadır.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Dersin planlanan öğrenme etkinlikleri ve öğretme yöntemleri, öğrencilere teorik bilgi kazandırmayı ve bu bilgileri uygulamalı etkinliklerle pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Ders kapsamında anlatım yöntemi kullanılarak teorik konuların kavramsal çerçevesi detaylı bir şekilde aktarılacaktır. Soru-cevap tekniğiyle öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilerek konulara daha derinlemesine bir bakış açısı kazandırılması hedeflenmektedir. Grup çalışmaları sayesinde öğrenciler, belirli konular üzerinde birlikte çalışarak araştırma ve tartışma becerilerini geliştireceklerdir. Uygulamalı etkinlikler arasında saha gezileri ve proje çalışmaları önemli bir yer tutmaktadır. Saha gezileri, öğrencilerin antik kutsal alanları yerinde gözlemleyerek teorik bilgilerini pratiğe dönüştürmelerine olanak sağlayacaktır. Proje çalışmaları ise öğrencilere araştırma, analiz ve sunum yapma becerilerini geliştirme fırsatı sunacaktır. Bu etkinliklerin tümü, öğrencilerin dersin temel konularını kapsamlı bir şekilde anlamalarını ve eleştirel düşünme yetilerini geliştirmelerini sağlamayı hedeflemektedir.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders kapsamında, öğrencilerin teorik bilgi ve saha deneyimini birleştirmeleri önerilmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin ders dışında da araştırma yapmaları, akademik makaleleri ve güncel arkeolojik raporları takip etmeleri teşvik edilmektedir. Antik döneme ait kutsal alanları konu alan belgeseller ve müze ziyaretleri, öğrencilerin görsel ve pratik öğrenme süreçlerine katkı sağlayacaktır. Ayrıca, dijital araçların kullanımı önerilmektedir. Özellikle arkeolojik verilerin görselleştirilmesi için GIS (Coğrafi Bilgi Sistemi) yazılımları ve 3D modelleme programları kullanılması, öğrencilerin teknolojiyi akademik çalışmalarda nasıl uygulayabileceklerini öğrenmelerine yardımcı olacaktır. Dersin interaktif bir şekilde yürütülmesi için öğrencilerin tartışma oturumlarına aktif katılım göstermeleri önemlidir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı eleman yok

Dersin Verilişi

sınıf ortamında yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Uzunel

Program Çıktısı

1. Antik dönemde kutsal alanların tarihsel gelişimini ve işlevlerini açıklayabileceklerdir.
2. Farklı coğrafyalardaki kutsal alanların mimari özelliklerini karşılaştırmalı olarak analiz edebileceklerdir.

3. Antik döneme ait yazılı kaynakları ve arkeolojik verileri kullanarak kutsal alanların sosyal ve kültürel önemini değerlendirebileceklerdir.

4. Kutsal mekanlarda gerçekleştirilen ritüel ve törenlerin toplumsal hayattaki etkilerini yorumlayabileceklerdir.

Sıra	Hazırlık	Öğretim		Uygulama
	Bilgileri	Laboratuvar	Metodları Teorik	
1		Anlatım, Tartışma	Dersin tanıtımı yapılacak ve temel kavramlar üzerinde durulacaktır. "Kutsal mekan" ve "kutsallık" kavramlarının tanımları, kutsal alanların kültürel ve dini bağlamları tartışılacaktır.	
2		Anlatım, tartışma	Kutsal alanların tarihsel gelişimi ve erken dönem örnekleri incelenecektir. İlk kutsal alanların nasıl ve hangi koşullarda ortaya çıktığı üzerinde durulacaktır.	
3		Anlatım, tartışma	Anadolu'daki kutsal alanlara giriş yapılacaktır ve özellikle Neolitik Dönem'den itibaren ortaya çıkan kutsal mekanlar değerlendirilecektir. Göbeklitepe ve Çatalhöyük gibi önemli merkezler ele alınacaktır.	
4		Anlatım, tartışma	Hitit Dönemi kutsal alanları üzerinde durulacaktır. Yazılıkaya ve Alacahöyük'teki ritüel mekanları detaylı şekilde analiz edilecektir.	
5		Anlatım, tartışma	Antik Yunan'daki kutsal alanlar incelenecektir. Delphi Kehanet Merkezi ve Olympia Tapınağı gibi önemli tapınaklar ve bunların toplumsal rolleri tartışılacaktır.	
6		Anlatım, tartışma	Ege Bölgesi'ndeki kutsal alanlar ele alınacaktır. Didyma Apollon Tapınağı ve Efes Artemis Tapınağı mimari ve ritüelistik açıdan değerlendirilecektir.	
7		Anlatım, tartışma	Mezopotamya'daki kutsal alanlar ve Zigguratlar incelenecektir. Ur Zigguratı örneği üzerinden bu alanların işlevleri tartışılacaktır.	
8			Vize	
9		Anlatım, tartışma	Mısır'daki kutsal mekanlar ele alınacaktır. Karnak ve Luxor tapınak kompleksleri ile piramitlerin ritüelistik işlevleri üzerinde durulacaktır.	
10		Anlatım, tartışma	Roma Dönemi kutsal alanları incelenecektir. Roma İmparatorluk kültürünün etkisiyle gelişen kutsal mekanlar ve bu mekanların siyasi rolleri tartışılacaktır.	
11		Anlatım, tartışma	Dini törenler ve ritüeller ele alınacaktır. Kurban ritüelleri, festivaller ve kutsal alanlarda gerçekleştirilen diğer uygulamalar detaylı şekilde anlatılacaktır.	
12		Anlatım, tartışma	Kutsal alanların mimari özellikleri üzerinde durulacaktır. Farklı dönemlerde inşa edilen kutsal mekanların ortak ve farklı yönleri karşılaştırılacaktır.	
13		Anlatım, tartışma	Kutsal alanların sosyal ve ekonomik yaşam üzerindeki etkileri tartışılacaktır. Bu mekanların ticaret, siyaset ve toplumsal yaşamda nasıl bir rol oynadığı değerlendirilecektir.	
14		Anlatım, tartışma	Kutsal alanların arkeolojik araştırmalardaki yeni yaklaşımlar ve dijital teknolojilerin kullanımı üzerinde durulacaktır. GIS, 3D modelleme ve sanal gerçeklik uygulamaları örneklerle açıklanacaktır.	
15			Final Sınavı	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	2,00
Final	1	2,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	4,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	4,00
Ev Ödevi	2	4,00
Bütünleme	1	2,00
Teorik Ders Anlatım	14	3,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15
Ö.Ç. 1															
Ö.Ç. 2															
Ö.Ç. 3															
Ö.Ç. 4															

Tablo :

P.Ç. 1 :	Turizmin barışa ve kültürlerarası diyaloga katkılarını, turizm sektörünün işleyişi ve sistem içerisindeki aktörlerin rollerini de göz önüne alarak anlar, analiz eder, sorgular, turizmin toplumlar arasındaki uzlaşma ve anlayışa katkılarını artıracak çözümler üretir
P.Ç. 2 :	İnanç turizminin turizm sektörü içindeki yerini ve önemini kavrar, bu turizm türünün dinamiklerini makro ve mikro açılardan bütüncül bir bakış açısı ile anlar, analiz eder, sorgulayabilir ve sorunların çözümlerine ilişkin karar verebilir.
P.Ç. 3 :	Küresel ölçekte inanç sistemleri ve inanç temelli insan hareketlerinin tarihsel gelişimini ve işleyişini kavrayarak bu konuları önyargısız, tarafsız, bilimsel ve etik bir bakış açısı ile anlayabilir, analiz edebilir, sorgulayabilir ve sorunların çözümlerine ilişkin karar verebilir.
P.Ç. 4 :	İnanç turizmi kapsamındaki konulara disiplinler arası bir yaklaşım ve bütüncül bir bakış açısı ile yaklaşarak bu alanda yaşanan gelişmeleri izleyebilir, yorumlayabilir, tartışabilir ve bilimsel çözümler üretebilir.
P.Ç. 5 :	İnanç sistemlerinin ve turizm sektörünün temelinde yer alan bireysel ilişkilerin, grup ilişkilerinin, toplumsal ilişkilerin ve inanç amaçlı seyahat eden turistlerin davranışlarının temel niteliklerini anlayabilir, kültürel farklılıkları, çatışmaları algılayabilir, yorumlayabilir, karışıklık ve sorunlara hoşgörü ve anlayış çerçevesinde barışçıl ve etik çözümler sunabilir.
P.Ç. 6 :	Anadolu daki ve dünya üzerindeki farklı inanç sistemlerine ait arkeolojik sitelerin, yapıların, kutsal mekanların, festival ve etkinliklerin, destinasyonların tarihini ve turizm açısından önemini anlayabilir, analiz edebilir ve sürdürülebilirlik kapsamında kültürel ve toplumsal değerlerini sorgulayabilir.
P.Ç. 7 :	Dinler tarihi üzerine edindiği kapsamlı bilgileri inanç turizminin gelişimi ve turizm sektöründeki paydaşların toplumsal barışa ve kültürlerarası iletişim ve anlayışa katkılarını güçlendirecek yönde kullanabilir, öneriler getirebilir.
P.Ç. 8 :	İnanç turizminin kendine özgü dinamiklerini ve gerektirdiği hassasiyetleri, bu alanda faaliyet gösteren işletmelerin işleyişlerini makro ve mikro açılardan bütüncül bir bakış açısı ile anlayabilir, analiz edebilir, sorgulayabilir ve sorunların çözümlerine ilişkin karar verebilir.
P.Ç. 9 :	İnanç turizmi alanında faaliyet gösterecek bir işletmeyi kurabilmek, yürütebilmek ve yönetebilmek için gerekli olan teorik bilgiyi edinir, edindiği bilgileri pratiğe uyarlayabilirve inisiyatif kullanabilir.
P.Ç. 10 :	Alanıyla ilgili konuları, disiplinler arası bir yaklaşımın getirdiği farklı ve bütüncül bakış açısı ile değerlendirebilir, etik ilkeleri benimseme ve bunu bilimsel duruş ve yaklaşımlarına yansıtarak farklı inanç ve fikirlere saygılı olur.
P.Ç. 11 :	Bilgi ve verileri mesleki anlamda tanımlar, analiz eder, sentezler, yorumlar ve değerlendirir.
P.Ç. 12 :	Bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak alanıyla ilgili bir araştırmayı planlar, yürütür, değerlendirir ve rapor halinde sunar.
P.Ç. 13 :	Toplumsal ve mesleki etik değerleri kavrar, eleştirel bakış açısıyla değerlendirir ve uygun davranışlar geliştirir.
P.Ç. 14 :	Edindiği bilgi ve becerileri analiz eder, eleştirel şekilde yorumlar ve değerlendirir.
P.Ç. 15 :	Alanında uzmanlık gerektiren konularda bir çalışmayı başkalarıyla ve bağımsız olarak etkin bir şekilde yürütür.
Ö.Ç. 1 :	Antik dönemde kutsal alanların tarihsel gelişimini ve işlevlerini açıklayabileceklerdir.
Ö.Ç. 2 :	Farklı coğrafyalardaki kutsal alanların mimari özelliklerini karşılaştırmalı olarak analiz edebileceklerdir.
Ö.Ç. 3 :	Antik döneme ait yazılı kaynakları ve arkeolojik verileri kullanarak kutsal alanların sosyal ve kültürel önemini değerlendirebileceklerdir.
Ö.Ç. 4 :	Kutsal mekanlarda gerçekleştirilen ritüel ve törenlerin toplumsal hayattaki etkilerini yorumlayabileceklerdir.